

salomonis dicitur: ubi rex ille ad orandū stare consue-
rat: ideo ex eius noīe cognominabatur. Solēt autē poīte
qbus templū cingebat ex noīe templi vocari. Si autē fili
dei in tēplo in quo caro brutozū aialū offerēbat ābulaf
voluit: qtomagis nostrā orōis domū in qua caro et sū
guis eius psecratur vīitare gaudebit. **THEO.** Sata
gas tu quoq; dū hys iminet. i. vīta psecns turbinib
iniquitatis cōcussa spūales encenias iul tēpli celebrare:
semp renouando teipm. et ascensioēs in corde tuo dīspo
nēs: tūc iēsus erit psto tibi in poītu salomonis: pacificū
statum tibi tribuēs sub regimine pprio. in seculo autē futu
ro nemo renouatōis solēns pficere poterit. **AVG.** Q
ergo iudei frigerāt a dīligēdi charitate et ardebat nocē
di cupiditate: nō accedebat psequēdo: sed pmebat perse
quendo. vnde sequit: circū. er. eū. i. u. et dixit. ei. Quousq;
anī. nō. tollis. Si tu es chri. oīe nō. palam. nō veritatē de
siderabant: sed calumniam pparabant. **CHRI.**
Opera enī eius in nullo incusare valentes: captione quā
da ex verbis cupiebāt inuenire: et inuere pueritatē illorū
nā cū per sermonē erudit dīcūt ei: Quod signū ostendis.
Cū autē per opera dēmōstrat dīcūt ei: Si tu es chris? dīc
nobis palā. quasi semp ad pīariū stantes. sed et plenum
odio erat qd dīcūt. dīc nobis palā. Et nimirū ipse palā
omnia dicebat in festiuitatibus semp assitēs: et nihil oc
culte loquebatur s; et adulatōis verba pmitit dīcētes
Quousq; aliam nostrā tollis: vt. f. eū puocātes aliquam
captione inueniāt. **ALCV.** Causant enim q aīos eozū
incertos et suspēsos dīmīttēdo tollerēt qui venerat vt ani
mas saluaret. **AVG.** Querebat autē audire a domino
Ego sū chrisus. et foras de xpo fm hoīem sapiebāt: s;
diuinitatē xpi in pphetis nō intelligebāt. et sic si diceret:
Ego sū xps: fm q illi sapiebāt de semine dauid: calūnia
renē q sibi arrogaret regiā pīatem. **ALCV.** Et sic co
gitabāt eū tradere pīati pīedīs ad puniēdu: qī cōtra au
gustū ipīum vsurparet: quare oīe ita pīatū rīsonē vt et
calūniatorū ora pcluderet: et q xps est fidelibus pāderet
et de hoīe querētib diuinitatis mysteria narrat. vñ se
quit: Rūdit eis iē. Io. vo. et nō credi. ope. q ego fa. i. nō. pa
mēt: hec testi. pbi. de me. **CHRI.** Quia enim simulabāt
a solo verbo se suaderi q a tor opibus nō sūt suasi: argu
it maliciā eoz. q. d. Si opibus nō creditis: qīter vbi cre
detis. et quare nō credāt ostendit subdens. Sed vos non
creditis q non estis ex ouib; meis. **AVG.** Hoc autē
dixit: q videbat eos ad sempiternū interitū pīdestina
tos: nā ad vitā eternā sū sanguinis pīcio cōpatos: oues
enim sūt credendo: pastore sequēdo. **THEO.** Postq
vero dīxerat: Nō estis ex ouib; meis. Toleqnter induxit
eos vt oues eius efficiāt dīcēs: Oves mee vo. me. au
diūt. **ALCV.** i. pīceptis meis ex animo obediūt. Et
ego cognosco eas. i. eligo. Et sequūtur me: h māsuetudinē
et innocētiē vīā incedēdo: et post ad gaudia eterne vīte in
trādo. vñ sequit: Ego vitā eternā do eis. **AVG.** Ista
sūt pascua de qb supia dīxerat: Et pascua inueniet. bona
pascua vitā eterna dīcūt. ibi nulla herba arefcit: totū vi
ret. Vos autē calūniā pīteca queritis: q de vitā pīfēti
cogitatis: Sequit: Et nō pī. in eternū. Subaudi tanq eis
dīxerit. Vos pībitis in eternū: q nō estis ex ouib; meis.
THEO. Sed qūo videmus iudā perisse: q nō pīmansit
vsq; ad finē. Christus autē de pīseuerantibus hoc dīxit. Nā
siqs sepatur ab ouib; gregē: def inēs sequi pastore: confe
sūm incurrit periculū. **AVG.** Quare autē nō pīat sub
dit: et nō rapier eas qsq; de manu mea. De illis enim ouib;
de qb dīxit: Nouit dñs qui sūt eius: nec lupū rapit: nec
fur tollit: nec latro interficit. Securus ē de numero illorū
qui pzo eis nouit qd dedit. **HILA.** vij. de trīni. Con
scie pīatis hec vox ē: at vero vt in natura licet dei: tamen
ex deo intelligēda ē eius natūitas subfcit: Pater meus
quod dedit mibi: māius omnib; ē. Nō occultat ex patre
esse se natū. qd enim a patre accepit: accepit nascēdo: non

postea. **AVG.** Nō enim crescēdo: sed nascēdo equalis
ē: q semp natus ē de pīe filiū: de deo deus. Hoc est ergo
quod dedit mibi pater: qd māius omnib; ē: vt. f. l. i. x. ver
bū eius: vt sūm vnigenitus filiū eius: vt sūm splēdo: lu
cis eius. Ideo ergo nemo rapit oues meas de manu mea
q nec de manu patris mei. vñ sequit: Et nemo pōt rape
de manu patris mei: Si manū intelligamus pīatē vna ē
patris et filij pīas: q vna diuinitas. Si autē manū intelli
gamus filiū: manus patris ē ipse filiū: quod nō ita dīctū
ē tanq deus pater habeat corpōis mēbra: sed q p ipīuz
facta sūt omnia. Nā solēt et hoīes dīcere manus suas ēē alī
os hoīes p quos faciūt quod volūt. Aliquādo et ipīum
opus hoīs manū hoīs dīcūt: quod fit per manū: sicut dī
cūt quīsq; agnoscere manū suā cū id quod scriptū sūt agno
scit. hoc autē loco manū patris et filij itelligim; pīatē: ne
forte cū hic manū patris ipīum filiū dīctum acceperim;
icipiat carnalis cogitatio et filij querere filiū. **HILA.**
vij. de trīni. Ut enī per corpōalē significatiōe: virtutē
possis eiusdē nosse nature: cōmemorata ē filij manū: ma
nus patris: q natura et virtus patris ēēt in filio. **CHRI.**
Deinde vt nō estimes q ipse quidē ibecillis ē. ppter pīas
autem virtutē in toto sunt oues subdit: Ego et pater vnū
sumus. **AVG.** Utūq; audī: et vnū: et sumus: et cha
rybdi et a scylla liberaberis. Quod dīxit vnū liberat te
ab arrio: q dīxit sumus: liberat te a sabellio. Si vnū: nō
ergo diuersum: si sumus: ergo pater et filiū. **AVG.**
vij. de trīni. Unū enim sumus. dīctū ē: Quod ille: hoc
et ego fm essentiam: non fm relatiūm. **ALCV.** vij. de
trīni. Hec igitur quia heretici negare non possunt: impi
etatis sue mendaciō neganda cōrumpūt. tentant enim id
ad vnānimitatis referre consensum: vt voluntatis in his
vnitas sit: non nāe. i. vt nō p id qd sūt s; p id qd idē volūt
vnū sint: sed per nature natūritatem dum nihil deus in
eo ex se gignendo eum degenerat vnū sunt. Dūq; de ma
nu eius non rapiuntur: non rapiuntur de manu patris:
dum in operante se operatur pater: dum ipse in patre: et
eo pater est. hoc non pīstat creatura: sed natūitas: non
efficit voluntas: sed potestas. non loquitur vnānimitas:
sed natura. Non negamus igitur vnānimitatem inter pa
trem et filiū. nam hoc solent heretici mentiri: vt cum so
lam concordiam ad vnitatez non respīcimus: discordes
eos a nobis affirmari loquantur: sed audiant quam a no
bis vnānimitas non negatur: Unū sunt pater et filiū na
tura: honore et virtute: nec natura eadē: pōt velle diuersa
**Sustulerunt ergo lapides iudei vt lapidaret
eum. Respondit eis iēsus: Multa bona opa ostē
di vobis ex patre meo. Propter quod eoz op
me lapidatis: Respōderūt ergo iudei: De bono
opere non lapīdamus te: sed de blasphemā. et qz
tu homo cū sis: facis teipm deū. Respondit eis iē
sus: Nōne scriptū ē in lege vestra: qz ego dixi dī
estis: Si illos dixit deos ad quos sermo dei faci
ē et non potest solui scriptura: quē pater sanctifica
uit: et misit in mūdū vos dīctis qz blasphemās:
qz dixi filiū dei sum. Si non facio opera patris
mei: nolite credere mibi. Si autē facio: et si mibi si
vultis credere: operibus credite: vt cognoscatis et
credatis: quia pater in me est: et ego in patre.**
AVG. Audierunt iudei: Ego et pater vnū sumus.
et non perulerunt et more suo duri ad lapides cucurre
runt. vnde dīcūt: Sustule. lapi. i. u. vt lapi. eū. **HILA.**
vij. de trīni. Nūc hereticoz furo: iam dñō in celis sedēte
pari infidelitate dīctis non obediētes: odium impiet
tatis exercent: verborum lapides inīciūt: et si possent de
throno eum suo in cruce detraherent. **THEO.** Dñs

autem ostendens q̄ nullam iustam habebant occasionē
furendi aduersus eum: cōmēmorat signa que fecerat. naz
sequitur: Respo. eis ie. Mul. bo. opera oī. vo. ex pa. meo.

ALCVI. i. in sanitatibus iſirmoꝝ: in exhibitōe doctri
ne ⁊ miraculoꝝ que ex patre oīdī. q̄ eius gloriā p oīa q̄
fuit: ppter quod eoz opus me lapidastis: quāuis inuiti
confitebatur multa bñficia sibi ipēsa a xpo: s̄ quod o sua
patriſq̄ equalitate dixerat: pro blasphēmia deputabant
vñ sequitur: Rñ. ei iu. De bo. ope. nō lap. te: s̄ de blasphemē.
⁊ q̄ bo. cū sis: fa. teip̄m deū. AVG. Ad hoc rñderūt qd̄
dixerat: Ego ⁊ pater vnū sumus. Ecce indei itellexerunt
quod arriani nō intelligūt. ideo enī irati sūt: qm̄ senserūt
nō posse dici: Ego ⁊ pater vnū sumus. nisi vbi equalitas
ē patri ⁊ filiū. HILA. vij. de tri. Iudeus dicit. Cū sis
hō. arriani: Cū sis creatura. vtriq̄ aut dicit: facis te deū
Subiicit enī arrianus: Substātie noue ⁊ aliene deū. vt at
alterius generis de⁹ sit: aut omnino nec de⁹. dicit enī: Nō
ē filius ex natiuitate: nō ē deus ex veritate: creatura est p̄
stantioꝝ cūctis. CHRY. Dñs aut nō destruxit opinio
nē iudeoz: estimatū q̄ se deo parē diceret s̄ magis p̄tra
riū facit. nam sequitur: Rñ. eis ie. Nōne scrip. ē in lege v̄ra

AVG. i. nobis data. Quia ergo dixi oī. estis. De hoc
dicit p̄phetaz in psalmo: hoīb⁹. Et legē appellauit dñs
gnālē oēs illas scripturas. quis alicubi spālīt dicat le
gē: a p̄phetis eā distinguēs sicut ē. In his duobus p̄ceptis
tota lex pendet ⁊ p̄phete. Aliquādo aut in tria distribuit
eas dē scripturas: vbi ait. Oportebat ipleri oīa que scripta
sūt in lege ⁊ p̄phetis ⁊ psalmis de mei. Nūc vero ē psal
mos legi nōie nūcupauit: ex q̄bus sic argumentat: Si il
los dixit deos: ad quos ser. dei fa. ē ⁊ nō po. sol. scri. quē
pa. sancti ⁊ mī. in mūdū: ⁊ vos dicit. q̄ blasphemās: q̄
dixit: filius dei sū. HILA. vij. de tri. Demonstrat: qd̄
q̄ ipse ⁊ pater vnū eēt: in eo p̄mo iēptia ridiculi obpro
briū cōstat: q̄ in reatū vocaret: q̄ se cū hō eēt deū face
ret. Cū enī lex huius nōis appellationē sanctis hoīb⁹ de
cerneret: ⁊ sermo dei idissolubilis p̄firmaret hāc ipartiti
nōis p̄fessionem. Jam ergo nō est criminis: q̄ se deū eūz
hō sit faciat: cū eos qui hoies sūt: deos lex dixerit. Et si a
ceteris hoīb⁹ non irreligiosa huius nōis v̄surpatio est
ab eo hoie quē sanctificauit pater: nō ipudenter v̄surpari
videtur: q̄ dei filiū se dixerit: cum precellat ceteros p̄ id
quod sanctificatus in filiū ē: beato paulo dicente: q̄ p̄re
destinatus ē filius dei in virtute s̄m̄ spiritū sanctificatiōis
oīs enī hec de hoie responsio ē q̄ dei filius: ē hois filius
ē. AVG. Uel aliter sanctificauit. i. vt sanctus eēt gignē
do ei dedit: q̄ sanctū eū genuit. Si atq̄ deo factus ē ad
homines vt dicerent dī: ipsū v̄bū dei quō nō ē deus. Si
p̄ sermone dei hoies p̄cipando sūt dī: verbum vñ p̄ci
piatur nō ē deus: THEO. Uel sanctificauit eū: hoc
ē sanxit sacrificari pro mūdō. In quo oīdītur se nō esse
deū sicut ceteri. nā saluū facere mūdū diuinū opus ē: nō
aut hois deificari per grām. CHRY. Uel interi qd̄ez
vt suscipetur sermo humilīus locutus ē: postea aut ad ma
ius eos reduxit dicens: Si non facio opa patris mei: noli
te credere mihi. per hoc oīdēns q̄ in nullo minoꝝ ē patr̄:
q̄ enī substantia eius ipossibile erat eis videre: ab opeꝝ
parilitate ⁊ idēitate demonstratiōe eius q̄ s̄m̄ virtuteꝝ
idissimilitudīis ē tribuit. HILA. vij. de tri. Quid hec
adoptio: qd̄ idulgentia nōis loci inuenit: ne ex natura dei
filius sit: cū dei filius ex nature paterne opibus credēd⁹
sit: nō exequatur: ac similis est deo creatura. Neq̄ enī na
ture aliene p̄tās compatur: gerere autem se non sua: sed
que patris sūt testatur: ne per magnificentiam gestoꝝ na
ture natiuitas auferatur. Et q̄ sub sacramento assumpti coꝝ
poris nati ex maria: hois ⁊ dei filius non itelligebatur: si
des nobis iūmatur ex gestis cū ait: Si aut facio: ⁊ si mi
hi nō vultis credere: opibus credite. Cum enim sacramē
tū nati hominis intelligentiā diuine natiuitatis ipediat
cum diuina natiuitas omne opus suum sub mysterio as

sumpti hominis exequitur. faciens igitur opera patris
demonstrare debuit. quid eēt operibus credendū. Nam
sequitur: U. cognō. ⁊ cre. quia pa. in me est ⁊ ego in pa.
hoc est illud. Dei filius sū. hoc est illud: Ego ⁊ pater vnū
sumus. AVG. Non enim filius sic dicit: In me est pa
ter: ⁊ ego in illo: quomodo possunt dicere homines. Si
enim bene cogitemus: ⁊ bene viuamus in deo sumus: ⁊
⁊ deus in nobis ē: quasi participantes eius gratiam ⁊ il
luminati ab ipso. Unigenitus autem dei filius in patre ē:
⁊ pater in illo tanquā equalis.

Querebant ergo eum apprehendere ⁊ exiuit
de manibus eorum. Et abiit iterum trans iorda
nem in eum locum vbi erat iohannes baptizās pi
mum: ⁊ mansit illic. Et multi venerunt ad eum: ⁊
dicebant: quia iohannes quidem signum fecit nul
luz. Omnia autē quecūq̄ dixit iohannes d̄ hoc
vera erant: ⁊ multi crediderunt in eum.

BED. Adhuc iudeos incepta dementia persisterē eū
gelista oīdī dicens: Querebat ergo eum apprehendere.

AVG. Non credendo ⁊ intelligendo: sed sciendo ⁊
occidendo. Tu apprehendas vt habēas illi apprehende
re volebant: vt non haberent. vnde sequitur: Et exiuit de
mani. eo. Non eum apprehenderūt: quia manus fides il
lū habuerunt. Sed non erat magnū verbo eijcere carnē su
am de manibus carnis. CHR. Cum aut christus ali
quid magnū locutus fuisset: recedit velociter: vt sedatur
eorum furor: per absentiam eius: quod vtriq̄ ⁊ nunc fecit
vnde sequitur: Et abiit iterum trans iordanem in eum lo
cum vbi erat iohannes baptizās. primū ⁊ mā. illic. Ideo hūc
locum euangelista cōmēmorat: vt discas quoniam ppe
abiit: vt recordetur eoz q̄ illi facta sunt: ⁊ dicta a io
anne ⁊ testimoniū illius. BED. Dicit autem. Ubi erat
primū. i. a p̄mēua erat. Demozante autem eo ibi nar
rat: quia multi venerunt ad eum. vnde sequitur: Et multi
venerunt ad eum ⁊ dicebant: quia iohannes quidē fecit li
gnum nullum. AVG. i. nullum miraculū oīdī. Non
demonia fugabat: non cecos illuminauit: nō morbos su
scitauit. CHRY. Uide autem qualiter syllogismos
cōponunt indubitabiles. Iohannes quidem dicit nullū
signum fecit: hic autem facit: quare huius p̄eeminētia
ostenditur. Deinde ne putetur iohannes quia nullū signū
fecit indignus testimonio subdunt: Omnia autem quecū
q̄ dī. io. de hoc: vera erant. Quasi dicant: Et si nullum si
gnū fecerit: tamen de hoc omnia veraciter dixit. ergo
dicunt: Si iohanni credere oportebat: multo magis huic:
cum illius testimonio etiam demonstratiōem signoz
habent. vnde sequitur: Et multi crediderunt in eū. AVG.
Ecce qui apprehenderunt permanentem: non quomodo
iudei volebant apprehendere discedentem. Et nos ergo
per lucernam veniamus ad diē: quia iohannes lucerna
erat: ⁊ dicit testimonium perhibebat. THEO. Notan
dum autem q̄ crebro dominus educit populos ad soli
taria loca: de perfidoꝝ societate eripiens: vt magis
fructificent: sicut legem veterem daturus educit populos
in desertum. Mystice autem recedens a hierosolymis
dominus hoc est a plebe iudaica: ad loca fontes habens
se transfert. i. ad ecclesiam ex gentibus que habet fontē
baptismi per quem multi ad christum accedunt: q̄ t̄rāe
iūtes iordanem.

CA. XI.

Erat autem quidam languens laza
r⁹ a bethāia: de castello marie ⁊ mar
the sorozum eius. Maria autē erat
que vñxit dominum vnguento ⁊ ex
terit pedes eius capillis suis cuius fra
ter lazarus infirmabatur. Diserunt ergo soroz
eius ad

eius ad eum dicentes: Domine ecce quem amas infirmatur. Audiens autem iesus dixit eis: Infirmitas hec non est ad mortem: sed pro gloria dei ut glorificetur filius dei per eam. Diligebat autem iesus martham et sororem eius mariam et lazarus.

BED. Dixerat euangelista de omni trans iordanem ab iherosolymis lazarus conuictus infirmari. vnde dicitur: Erat quidam iherosolymitanus. Vincit ergo in quibusdam exemplaribus copulata coniunctio: Et posita inuentur: ut sequentia verba superioribus conexa videatur. Interpretatur autem lazarus adiutus. Inter omnes enim mortuos quos dominus suscitauit: hic magis ab eo adiutus: quoniam non solum mortuus sed quadriduanus suscitauit. **AV.** Inter omnia enim miracula que fecit dominus lazari resurrectio precipue predicat. Si attendamus quis fecerit: electari debemus potius quam mirari. Ille suscitauit hominem qui fecit hominem. plus enim est hominem creare quam resuscitare. Infirmitas autem in bethania lazarus. vnde dicitur: A bethania de castello marie et marthe sororum eius. Quod caste lum erat proximum hierosolymis. **ALCV.** Et quia plures femine huius nominis erant: ne errarem in nomine ostenditur ex notissima actione. nam sequitur: Maria autem erat que vixit dominum unguento: et extersit pedes eius capillis suis: cui frater lazarus infirmabatur. **CHRY.** Igitur primum quidem illud necessarium discere: quoniam hec non fuit illa meretrix que iherosolymis legitur. Hec enim honesta fuit et studiosa circa christi susceptionem. **AV.** de con. eu. Uel aliter: Hoc dicens iohannes attestatur lucas: qui hoc de domo pharisei cuiusdam simonis factum esse narrat. itaque hoc maria fecerat. Quod autem in bethania rursus fecit aliud est: quod ad lucas narrationem non pertinet: sed pariter narratur a tribus. **AV.** de ver. do. Inuaserat igitur lazarus perniciem inimici languoris miserandi hominis: corpus quotidie edax febris incendium consumebar. Adcrant autem due sorores languentibus: et casum dolentes: iuuenis egrotantis lectulo iugiter inherabant. vnde de eis mox subditur: Miserunt ergo sorores eius ad eum dicentes: Domine ecce quem amas infirmatur. **AV.** super iohannem. Non dixerunt veni et sana. non ausc sunt dicere: ubi iube et hic fiet: sed tantummodo: Ecce quem amas infirmatur. quod sufficit ut noueris: non enim amas: et deseres.

CHRY. Per hoc enim ad miserendum volunt attrahere christum: adhuc enim ei quasi homini intenderat. ideo autem non iuerunt ad christum sicut centurio et regulus. sed mittunt: quod vehementer confidebant de christo: propter multam familiaritatem: quam habebat ad eos: et quod a lucis detinebat. **THEO.** Et quia mulieres erant quas non decet de facili domo exire. Multa autem deuotione et fidei magnitudine exprimitur dicentes: Ecce quem amas infirmatur. tantam enim potentiam in domino esse credebant: quod mirum videretur qualiter virum sibi dilectum infirmitas potuerit occupare. Sequitur: Audiens autem iesus dixit eis: Infirmitas hec non est ad mortem: quod ipsa mors non erat ad mortem: sed potius ad miraculum: quo facto crederent homines in christum et vitaret veram mortem. vnde sequitur: Sed pro gloria dei. Ubi ex obliquo dominus deus se dixit contra hereticos qui dicebant: filius dei non sit deus pro gloria ergo cuius dei audi quid sequitur: Ut glorificetur filius dei per eam. scilicet infirmitatem. **CHRY.** Hoc autem ut non esset causale: sed euentus. Nam euentus quidem aliunde infirmitas eius est autem ea gloria dei. Sequitur: Diligebat autem iesus martham et sororem eius et lazarus. **AV.** Ille languens: ille tristis: oēs dilecti. Habebat ergo spem quoniam diligebantur ab eo qui est dolentium consolator: languentium sanator. **CHRY.** Per hoc etiam erudit nos euangelista non tristari si qua infirmitas facta fuerit circa bonos viros: et dei amicos.

Ut ergo audiuit quia infirmabatur tunc quidem mansit in eodem loco duobus diebus. Deinde

de post hec dicit discipulis suis eamus in iudeam iterum. Dicunt ei discipuli: Rabbi: nunc querebatur te iudei lapidare: et iterum vadis illuc. Respondit iesus: Nonne duodecim sunt hore diei: Siquis ambulauerit in die non offendit: quia lux huius mundi videt. Si autem ambulauerit in nocte offendit: quia lux non est in eo.

ALCV. Dominus nuntiata infirmitate lazari quousque quadriduanus compleretur: sanare distulit ut mirabilius suscitaret. vnde dicitur: Ut autem audiuit quia infirmabatur: tunc quidem mansit in eodem loco duobus diebus.

CHRY. ut scilicet expiraret et sepeliret et dicat: Quoniam sciet ut nullus posset dicere quoniam nondum defunctum eum suscitauit. Sed stupor fuit et non mors. Sequitur: Deinde post hec dicit discipulis suis. Eamus in iudeam iterum. **AV.** Ubi pene fuerat lapidatus: quia propterea inde discessisse videbatur ne lapidaretur. Discessit enim ut homo. Sed in redeundo quasi oblitus infirmitatem: ostendit potestatem. **CHRY.** Nusquam autem alibi dominus predixit discipulis quo iurus esset: sed hic predixit: quia formidabant vehementer: ut non repentes eos conturbet. Nam sequitur: Dicunt ei discipuli: Rabbi: nunc querebatur te iudei lapidare: et iterum vadis illuc: formidabant pro eo et pro seipsis. nondum enim erat in fide firmati. **AV.** Cum autem vellent dare consilium homines deo: discipuli magistro: corripuit eos. vnde sequitur: Respondit iesus: Nonne duodecim hore sunt diei. Ut enim diem se ostenderet duodecim discipulos elegit. In hoc autem verbo non ipsum iudam: sed successorem eius preuidebat. Iuda enim cadente successit marthas: et duodenarius numerus mansit. Hore ergo illustratur a die: et per horarum predicationem credat mundus in diem. De ergo sequimini: si non vultis offendere. vnde subdit: Siquis ambulat in die non offendit: quia lux huius mundi videt. Siquis autem ambulat in nocte offendit: quia lux non est in eo. **CHRY.** quod. qui sibi nihil conscius est nequicie: nihil patitur veritatis. Qui vero male agit patitur. Itaque non oportet formidare: nihil enim dignum morte gestimus. Uel aliter: Siquis lucem huius mundi videt: securus est: multo magis qui mecum est: nisi amouerit se a me. **THEO.** Quidam vero hunc diem intelligunt tempus precedens passionem: noctem vero ipsam passionem. Dicit ergo eis. Dum dies est. dum non dum imminet tempus passionis: non offendetis. Non enim vos persequetur iudei. Cum autem nox venerit passionem propriam dico: extunc noctem possidebitis angustiarum.

Hec ait: et post hec dicit eis: Lazarus amicus noster dormit: sed vado ut a somno excitem eum. Dixerunt ergo discipuli eius: Domine si dormit: saluus erit: Dixerat autem iesus de morte eius: illi autem putauerunt quia de dormitione somni diceret. Tunc ergo iesus dixit eis manifeste: Lazarus mortuus est: et gaudeo propter vos ut credatis quoniam non eram ibi. Sed eamus ad eum. Dixit ergo thomas qui dicitur didymus ad condiscipulos: Eamus et nos et moriamur cum eo.

CHRY. Posita vna profectione discipulorum: hic alio modo proferat ostendens quoniam in hierosolyma debet ire: sed in bethania. vnde dicit: Hec ait: Et post hoc dicit illis. Lazarus amicus noster dormit: et vado ut a somno excitem eum. quod. Non eo rursus disputatur? sed iudeos: si amicum nostrum excitatur? propter hoc dicit: Amicus noster: ostendat necessarium suum aduentum. **AV.** Quod ait dicit dormit: vix dicit. domino dormiebat hominem mortuum erat qui eum suscitatur non poterat. Nam dominus tanta facilitate excitabat de sepulchro: quanta tu excitas dormientem de lecto. Ergo si

potentiam suam dixit dormientem: sicut et apostolus dicit: De dormientibus autem nolo vos ignorare. dormientes appellavit: quia resurrecturos pronuntiavit. Sed quomodo interest in ipsis quod quotidie dormiunt et exurgunt: quid quod videat in somnis: alij sentiunt leta somnia: alij torquentia: Sic unusquisque cum causa sua dormit: cum causa sua surgit. **CHRY.** Discipuli autem impedire voluerunt eius aduentum in iudeam. unde sequitur: Dixerunt ergo discipuli ei: Domine si dormis. sal. erit. Solet enim esse somnus egrotantis salutis indicium. q. d. Si dormis non igitur vtile est: quod tu vadas ad excitandum eum. **AV.** Quomodo ergo intellexerunt discipuli sic responderunt. unde sequitur: Dixerat autem iesus de morte eius. illi vero putauerunt quod de dormitione somni diceret. **CHRY.** Si vero quis dicat: quomodo cognoverunt discipuli mortuum esse ab eo quod dixit: Uado ut excitet illum. stultum enim erat eum ire per tot stadia: ut lazarus a somno excitaret. Illud dicemus: quoniam est mabant hoc enigma esse qualia multa loquebatur. **AV.** Quia ergo obscure dixerat: Dormit: manifestat quod dixerat. unde sequitur: Tunc ergo dixit eis ie. mani. Laza. mor. e. **CHRY.** Non autem hic adiecit: Uado ut resuscitem eum. non enim volebat verbis predicere quod per opera debebat certificare: vanam gloriam ubique nos fugere docens: Et quod non oportet simpliciter promittere. Sequitur: Et gaudeo propter vos ut credatis: quoniam non erant ibi. **AV.** Eger enim non mortuus fuerat nunciat: sed quomodo lateret eum qui creauerat: ad cuius manus anima morientis exierat. Aut ergo: Gaudeo propter vos ut credatis: quoniam non erat ibi. ut iam inciperent admirari: quia dominus poterat dicere mortuum quod nec viderat: nec audierat. Ubi meminisse debemus: quod adhuc etiam ipsorum discipulorum miraculis edificabat fides: non ut esse inciperet: sed ut que ceperat cresceret: quod ergo dicit: Ut credatis: intelligendum est ut amplius robustiusque credatis. **THE.** Intellexerunt autem quidam hoc sic: Gaudeo inquit pro vobis. nam cum illic non existeret: confert ad maiorem fidei vestre: quoniam si astutissem egrotare curassem quod esset modicum signum ad mee virtutis indicium. quia vero me absente superuenit mors: potius in fide mea corroboramini: cum videbitis me posse et defunctum putrescentem resuscitare. **CHRY.** Igitur omnes discipuli quidem timebant iudeos: super alios vero thomas. unde sequitur: Dicit ergo thomas qui dicitur didymus ad condiscipulos Eamus et nos et mori. cum eo. Infirmitas enim erat alijs et infidelio: postea omnibus fortior factus est: ut reprehensibilis: qui solus orbem terrarum percurrit: et in multis plebibus volebatur volentibus eum interficere. **BED.** Uel ea stigati discipuli superioribus domini verbis non ausi sunt ultra contradicere. Sed thomas pro omnibus socios hortatur: ut irent et morerentur cum eo. In quo magna eius videtur esse constantia. Sic enim loquebatur: quasi facere posset quod alios hortabatur: imemor sue fragilitatis sicut et petrus.

Uenit itaque iesus: et inuenit eum quattuor dies iam in monumento habentem. Erat autem bethania iuxta hierosolimam quasi stadiis quindecim. Multi autem ex iudeis venerant ad martham et mariam ut consolarentur eas de fratre suo. Martha ergo ut audiuit: quia iesus venit occurrit illi: maria autem domi sedebat. Dixit ergo martha ad iesum: Domine si fuisses hic: frater meus non fuisset mortuus. Sed et nunc scio quia quecumque poposceris a deo dabit tibi deus. Dicit illi iesus: Resurget frater tuus. Dicit ei martha: Scio quia resurget in resurrectione in novissimo die. Dicit ei iesus: Ego sum resurrectio et vita. Qui credit in me etiam si mortuus fuerit vivet: et omnis qui vivit et credit in me non

morietur in eternum. Credis hoc? Aut illi: Uique domine: Ego credidi: quia tu es christus filius dei vivi qui in hunc mundum venisti.

ALCV. Dominus ad hoc venire distulerat: ut quadriduum impleteretur: ut lazarus gloriosius resuscitaretur. unde dicitur: Venit itaque ie. et iue. cum qua. di. ia in mo. habentem. **CHRY.** Manserat enim dominus duobus diebus et ante duos dies venerat nuncius. In qua die lazarus defunctus: ipse autem quarta die accessit. **AV.** De quattuor autem diebus multa dici possunt. Diversis enim modis una res significari potest: Est enim unus dies mortis quem homines trahit de mortis propagine. Sed et legem naturalem transgrediuntur homines: ecce alter dies mortis. Lex enim scripturae data est divinitus per moysen et ipsa continetur. Adde tertium diem mortis. venit euangelium et ipsum transgrediuntur homines. Ecce quartus dies mortis: etiam ad tales excitandos dominus non dedignatur accedere. **ALCV.** Aliud primum peccatum extitit latio in corde: secundum consensum: tertium factum. quartum consuetudo. Sequitur: Erat autem be. iuxta hiero. quasi stadiis. xv. **CHRY.** Quod erat miliaria duo. Hoc autem inducitur ad ostendendum quod congruum sit multis iudeis a hierosolymis adesse. unde subditur: Multi autem ex iudeis. venerunt ad mar. et mar. ut cogerent eas de fratre suo. Sed quomodo iudei consolabatur dilectas a christo: cum iam statuissem quod si quis christum confiteretur extra synagogam fieret. Sed propter calamitatis necessitatem: aut qualis nobis has mulieres reuerentes eas consolabantur: aut quia hi aderant qui non mali erant. multi enim ex ipsis credebant. Hoc autem dicebat euangelista: ad ostendendum quod lazarus vere mortuus erat. **BED.** Nondum autem dominus castellum introierat. unde adhuc extra castellum posito occurrit martha. unde sequitur: Martha autem. v. r. au. q. i. e. v. e. occurrit illi. Maria autem. d. o. l. e. **CHRY.** Non autem assumit sororem obuiam christo vadens. Multum enim singulariter christo loquitur quod factum est etiam nunciare. cum vero ea ibi bona spem duxit: Tunc abiit et vocavit mariam. **THE.** Primum itaque non parum fortis: volens astantes hoc latere: quoniam si precepisset maria christum accedere: obuiam iret et comitaretur eas presentes iudei: quod notum fore aduentum iesu martha nolebat. Sequitur: Dixit autem martha ad iesum: Domine si fuisses hic: frater meus non fuisset mortuus. **CHRY.** Credebat enim in christum: sed non ut poposcebat. Nondum enim cognoscebat: quoniam etiam absens si vellet: posset prohibere mortem fratris sui. **CHRY.** Nondum et cognoscebat quod propria virtute hoc faceret: quod apparet ex hoc quod subditur: Sed et nunc scio quia quecumque poposceris a deo dabit tibi deus: ut de virtuoso quodam et approbato viro loquens. **AV.** Non autem dicit ei: Rogo te ut resuscites fratrem meum. unde enim sciebat: si frater eius resurgere vtile fuerat: hoc tamen dixit: Scio quia potes si vis facere: utrum facias: iudicij tui est: non presumptionis mee. **CHRY.** Dominus autem utraque que non cognoscebat: eam docuit. unde sequitur: Dicit ei ie. resur. fra. tuus. Non dixit petam ut resurgat: sed si diceret: Non indigeo adiutorio: a meipso omnia facio: valde fuisset grave mulieri: sed hoc dicere: Resurget: medium erat. **AVG.** Ambiguum autem fuit quod dixit Resurget. Non enim alio modo. et id sequitur: Dicit ei mar. Scio quia resurget in resurrectione in novissimo die. De illa resurrectione securus sum: de hac incerta sum. **CHRY.** Audierat autem mulier multa a christo de resurrectione loquente. dominus autem manifestus suus ostendit auctoritatem. nam subdit: Dicit ei ie. Ego sum resur. et vi. ostendens quoniam non indiget alio adiutorio. si enim alio adiutorio indigeret: quomodo esset resurrectio: Si vero ipse est vita: non loco circūcluditur: sed ubique existens potest sanare. **ALCV.** Ideo ego sum resurrectio: quia vita per quem nunc cum alijs resurget per eundem potest et mori resurgere. **CHRY.**

Ille ergo dicente quocumque petieris: ipse dicit. Qui cre. in me etiam si mor. sue. vi. ostendens quoniam ipse est tributor bonorum: et ab ipso oportet petere: per hoc autem eius intellegitur eleuatur. non enim hoc erat solum quod querebatur: ut solum lazari suscitaret: sed etiam oportebat eam et qui presentes erant discere resurrectionem. **AV.** Dicit ergo: Qui cre. in me et si mor. su. in car. **AV.** Uicet in anima donec resurget caro nunquam postea moritura. Nam vita aie fides est. Sequitur: Et omnis qui vi. in car. et cre. in me. etiam si moriatur ad tempus propter mortem carnis non morietur eternum. **ALCV.** Propter vitam spiritus et immortalitate resurrectionis. Sciebat autem dominus quod nihil latet: hoc credebatur: sed confessione qua saluaretur querit. unde sequitur: Credis hoc? At illi utique domine ego cre. quia tu es filius dei viui qui in hunc mundum venisti. **CHRY.** Uidet mihi non intellexisse mulier quod dictum est: quoniam magnus quid erat intellexit: non in cognouit quid est: propterea aliquid interrogata aliud respondit. **AV.** Vel aliter: Quia hoc credidi quod filius es dei: credidi quia tu es vita: quia qui credit in te et si moriatur uiuet.

ET cum hec dixisset: abiit et vocauit mariam sororem suam silentio dicens: Magister adest: et vocat te. Illa ut audiuit surrexit cito et venit ad eum non dum enim venerat iesus in castellum: sed erat adhuc in illo loco ubi occurrerat ei martha. Iudei ergo qui erant cum ea in domo et consolabantur eam: cum vidisset mariam quod cito surrexit et exiit: secuti sunt eam dicentes. Quia vadit ad monumentum ut ploret ibi. Maria ergo cum venisset ubi erat iesus videns eum: cecidit ad pedes eius: et dixit ei: Domine si fuisses hic non esset mortuus frater meus.

CHRY. Ex virtute sermonum christi interim martha lucrata est luctus dissolutionem. ea. n. que ad magistrum erat deuotio: non permittebat eam sentire preterita que luctum inducere poterat. unde dicit: Et cum hec dixisset: abiit et voc. ma. sor. sua. **AV.** Aduertendum quod suppressam vocem silentio nuncupauit. nam quod siluit: cum subdat dicens. Magister adest et vocat te. **CHRY.** Id autem occulte sororem vocat: si enim sciuissent iudei christum aduenire recessissent: et non fuissent testes miraculi. **AV.** Aduertendum et quod modum euangelista non dixerit: ubi vel quando vel quomodo maria dñs vocauerit: ut hoc in verbis marthe potius intelligeret narrationis breuitate seruata. **THEO.** Siue et ipsam christi presentiam uocatione reputauit. quod. Inexcusabile est ut eo presente tu non exeres obuiam ipsi. **CHRY.** Omnibus autem assidentibus illa lugens et plangens non expectauit ad se venire magistrum neque dignitatem seruauit: neque a luctu detenta est sed surgens confestim obuiam. unde sequitur: Illa ut audi. surre. cito et ve. ad eu. **AV.** Ex quo patet quod non illa preuenisset martha si ei notus fuisset aduentus iesu. Sequitur: Nondum enim venerat in castellum. sed erat adhuc in loco ubi occurrerat ei martha. **CHRY.** Vacantius enim ibat: ut non videat inire seipsam miraculo: sed roga. ri ab alijs. Hoc igitur vult occulte euangelista insinuare: aut quod cito currebat: ut anticiparet eum venientem. venit autem non sola: sed oēs trahens iudeos. unde sequitur: Iudei igitur qui erant in domo cum ea: et consola. eam. cum vidisset. ma. quod cito surre. et exiit secuti sunt eam dicentes: quia va. ad mo. ut ploret ibi. **AV.** Hoc pertinet ad euangelistam narrare ut videam quod occasio fuerit quod plures ibi essent: quando lazarus resuscitatus est: ut tanta grande miraculum quadriduani mortui resurgentis testes plures inueneret. Sequitur: Maria ergo cum venisset. ubi erat iesus: videns eum cecidit ad pedes eius. **CHRY.** feruentior hec sorore erat: non enim turbamur veredatata est: nec in spem non timuit quod de christo iudei habebant: cum aliqui in micorum christi interessent: sed oia contempsit humana presentem magistro et soli se dabat ei quod ad magistrum honori. **THEO.**

Quamuis et se diminute videbat habere. dicens: Domine si fuisses hic fra. me. non fuisset. mor. **ALCV.** quod. Dum nobiscum presens fuisset: non moribus: non infirmitas aliqua apparere autem ea: apud quas vita nouerat habitare siue hospitari. **AV.** de ver. do. Infidelis conuentio te adhuc posito in seculo lazarus amicus moritur. Si amicus moritur inimicus quod patitur. parum est si non tibi soli supi seruiuit. Ecce tuum dilectum inferi rapuerunt. **BED.** Non autem oia dixit maria que martha protulerat: quia consuetudo hominum more lachrymis: non oia que voluit et in animo habuit proferre potuit.

Iesus ergo ut vidit eam plorantem et iudeos qui venerant cum ea plorantes iremuit spiritu et turbauit seipsum et dixit: Ubi posuistis eum? Dicit ei: Domine veni et vide. Et lachrymat est iesus. Dixerunt ergo iudei: Ecce quomodo amabat eum. Quidam autem ex ipsis dixerunt: Non poterat hic quod aperuit oculos cecorum nati facere ut hic non moreretur. Iesus ergo rursus fremens in semetipso: venit ad monumentum. Erat autem spelum ea: et lapis suppositus erat ei. At ihs. Tollite lapidem. Dicit ei martha soror ei quod mortuus fuerat: Domine iam feterat quadriduanus est. Dicit ei iesus: Nonne dixi tibi: quoniam si credideris videbis gloriam dei? Tulerunt ergo lapidem.

CHRY. Marie loquentis nihil christi loquitur: neque ea dicit que sorori dixerat. turba enim aderat multa et non erat tempus illorum verborum. Sed condescendit et humiliat: humana natura denudans: quod enim miraculum magnus erat futurus et multos per id lucraturus sua condescensio attrahit testes et humana monstrat naturam unde dicitur: Iesus ergo ut vidit eam plorantem: et iu. qui ve. cum ea plo. infre. spiritu et turba. semetipsum. **AV.** Quis enim eum posset nisi ipse turbare? Turbat enim et ipse: quod voluit. et iuravit: quod voluit in illi pretere erat sic vel sic affici vel non affici. Verbum enim aiaz suscepit: et carne totius hominis sibi coaptans: in persone unitate naturarum: ac per hoc ubi summa pietas est: voluntatis nutu turbat infirmitas.

THEO. Ad approbandam enim conditionem humanam iubet ei quod suum est persequi: nec non inuigilare ei virtute spiritus sancti illarum copescit. hec autem cuncta natura pati dñs comineret: cum approbando quod homo verus et non apparens fuerat: tunc etiam nos monendo: ac metamesticie et iocunditatem iponendo. Nam ex toto nec copati nec merere ferimus: ac horum exuberantia muliebret. Sequitur: Et dixit. ubi posuistis eum. **AVG.** de ver. do. Non solum sepulchri ignorare credi debuerat: sed fide populi approbare volebat. **CHRY.** Non enim vult ipse se inire: sed oia ab alijs discere et rogatus facere ut ab omni suspitione eripiat signum. **AV.** lib. lxxxiij. que. Quod et interrogat uocationem nostram que fit in occulto arbitro significare. Predestinatio enim nostre uocationis occulta est: cuius secreti signum est interrogatio omni quasi nescientis cum ipsi nesciamus: vel quod ignorare se peccatores alio loco dominus ostendit dicens: Non noui vos. quod in discipula et preceptis eius non sunt peccata. Sequitur: Dicunt ei Domine veni et vide. **CHRY.** Nondum enim aliquod signum resurrectionis monstrauerat: unde ita videbatur iustus vel lachrymaturus: non ut resuscitatus. propter hoc ei dicit: Veni et vide. **AV.** Uidet autem dñs quoniam misere: unde illi dicitur: Uide humilitatem meam et laborem meum: et dimitte oia peccata mea. Sequitur: Et lachryma. est. **ALCV.** Quia fons pietatis erat: flebat pro parte humanitatis: quem resuscitare poterat per potentiam diuinitatis. **AV.** Quare autem fleuit christus: nisi quia homines flere et occuit. **BED.** Est autem hominum consuetudo caros suos mortuos lugere. Secundum hanc consuetudinem iudei dominum flere putabant. unde subditur: Dixerunt ergo iudei. Ecce quomodo amabat eum. **AV.** Quid est amabat eum. Non veni vocare iustos: sed peccatores ad penitentiam. Sequitur. Qui

da aut ex ipso dixit. Non potest hic quod aperiatur oculi cecis nati facere ut hic non moreretur. Plus est quod facturus est: ut mortuus suscitetur. **CHRY.** Erat autem ex inimicis eius qui hoc dixerunt. Ex quibus igitur oportebat eius admirari virtutem: ex his ei detrahunt. scilicet ex illuminatione cecis nati quasi nec illo miraculo facto. In hoc esse ostenduntur corruptos: quia nondum christo adveniente ad monumentum: preassumunt accusationes non expectantes rei finem. Sequitur: Iesus ergo rursum, fratres in semetipso vestre ad monum. Studiosa evangelista frequenter dicit: quod lachrymans est quod fremuit: ut discas quod vestre nostram naturam induit. Quia enim hic magis aliis evangelistis magna de eo loquitur: etiam in rebus corporalibus humilliora dicit. **AV.** fremas autem in te: si disponis reviviscere: o homini dicit quod premittitur pessima consuetudine. Sequitur: Erat autem spelunca et lapis superpositus ei. Mortuus sub lapide: reus sub lege. Lex enim quod data est iudeis in lapide scripta est. Deus autem rei sub lege sit: iustus autem non est lex posita. **BED.** Est autem spelunca rupis cavata. Porro monumentum dicitur eo quod mentem moneat: hoc est ut mortuos ad memoriam revocet. Sequitur: Atque Iesus tollit lapidem. **CHRYSO.** Sed quare non lapide iacente fecit resuscitari. Nonne poterat qui corpus movit mortuum voce etiam multo magis lapidem movere. Non autem hoc fecit ut eos testes faciat miraculi: ut non dicant quod in ceco dixerant. Non est hic. Manus enim et accessus ad monumentum testantur quod ipse est. **AV.** Mystice autem dicit: Remove lapidem: removere legis pondus: gratiam predicare. **AV.** lib. lxxxiij. quod. In quo puto illos significare quod venientibus ad ecclesiam ex gentibus: onus circumcisionis imponere volebant: vel eos qui in ecclesia corrupte vivunt: et offensionem sunt credere volentes. **AV.** de ver. 20. Iam autem maria et martha sorores lazari quod christum frequenter mortuos resuscitasse viderant fratrem suum posse resuscitare penitus non credebant. Nam sequitur: Dicit ei martha. Iam quod mortuus fuerat. Iam fateri quod druidia non est. **THE.** hoc autem martha tanquam dissimulans dicit: veluti impossibile credens posse fratrem suscitari: ob id dicit diuturnitatem. **BED.** Vel hec verba non sunt de desperationis sed potius admirationis. **CHRY.** Sed hoc et quod dicit: valet ad obstruendum invidiosos: ut miraculum testetur manum tollentes lapidem: et auditur vocem audientis christi: et vi sua videtur lazari exire: et odoratum se recipere. **THE.** Christus autem rememorat mulieri ea de qua secum convenerat: ne penitus obliviscitur loquitur. unde sequitur: Dicit ei Iesus: Nonne dixisti. quoniam si credis. videbis gloriam dei. **CHRY.** Non enim memor erat mulieris ei quod christus dixerat: Qui credit in me et si mortuus fuerit vivet: et discipulus quod dixit: Ut glorificet filius dei in ea. hic autem gloria dei de patre dicit. Infirmitates enim eorum qui audiebant ea erant differente eorum quod dicebant. Nolebat dominus iterum turbare astantes: et ideo dicit: Videbis gloriam dei. **AV.** In hoc autem est gloria dei quod et ferebat et quadriduanum resuscitat. Sequitur: Tulerunt ergo lapidem. **ORI.** Mortua tollendi lapidem adiacentem ex sorore defuncti causata est. Nisi enim dixisset: Iam fateri est enim quadriduanum: non diceretur: Dixit Iesus: tollite lapidem. Sustulerunt ergo lapidem: nunc ergo lapidem: nunc ergo longe tardius ablatum est. Comodum est igitur nihil interponere iterum Iesu. et ipsorum executionem.

Iesus autem elevatis sursum oculis dixit: Pater gratias ago tibi quoniam audisti me. Ego autem sciebam quod semper me audis: sed propter populum qui circumstant dixi: ut credant quod tu me misisti. Hec cum dixisset vocem magna clamavit: Lazare veni foras. Et statim prodixit qui fuerat mortuus ligatus manus et pedes institis: et facies illius sudario erat ligata. Dixit eis Iesus: Solvite eum: et sinite abire. Multi ergo ex iudeis qui venerant ad mariam et martham et viderant quod fecit Iesus: crediderunt in eum. Quidam autem ex

ipsis abiit ad phariseos: et dixit eis quod fecit Iesus. **ALCV.** Quia christus ferebat minor erat patre ab illo petit suscitationem lazari: atque ideo se exaudiri dicit. unde dicit: Iesus autem elevatis sursum oculis. **DI.** gratias ago tibi quoniam audivisti me. **ORI.** Elevari dicitur quod de sursum oculos quoniam intelligentia humana crederetur adducere illa oratione ad excelsum patrem. Sed et necesse est volente ad expectandum orationis christi orare elevare oculos cordis sursum: ac erigere illos a propriis rebus: memoria cogitationibus: atque intentionibus. Si autem digne orantibus huiusmodi quidam exprimitur a deo de propria oratione promissio: adhuc te loquere dicat: Ecce assum. quod expedit arbitrari de domino et salutatorum erat. n. oraturus pro resurrectione lazari. Sed perveniens illi us oratione quod solus bonus pater est: exaudiri dicitur. Propter plenitudinem igitur orationis subdit gratiarum actiones dicere: Patris gratias ago tibi quoniam audisti me. **CHRY.** Hoc enim bilis contrarium mei ad te. Non autem ostendit quod ipse non potuit: vel quod minor sit patre: quod hoc et amicis dicit et honore equalibus. Ut autem ostendat quoniam non indiget oratione subiugit: Ego autem sciebam quoniam semper me audis. quod. Ad hoc quod fiat voluntas mea: non ideo oratione ad hoc quod tibi suadeat: vna enim est nostra voluntas. hoc autem ob ubi dicit pro auditore ibi cecillitate. De. n. non ita dignitate sua respicit: ut ad salutem nostram: propterea excelsa quidem et magna: pauca et ipsa occultata: humilia vero multa circumfluunt ei: fmonibus. **HILA.** iij. de tri. Non igitur propter equitatem nobis oravit: ne filius ignoraret. unde subdit: Sed propter populum qui circumstant dixi ut credant: quod tu me misisti. Cum enim libi non proferet deprecationis finis: ad perfectum in fidei loquar. Non ideo propter auxilium estis nos sumus: ideo propter doctrinam. **CHRY.** Non autem dixit: ut credat quoniam minor sum: quoniam sine oratione non possum facere: sed quoniam tu me misisti. Non dixit: Misisti me in becille fuitate recognoscere: a meipso nihil faciente: sed me misisti ut non deo contrarium estimetur: nec dicat: Non est ex deo: et ut ostendat ferebat tuam voluntatem operis hoc fieri. **AV.** de ver. 20. Venit autem christus ad monumentum: et quod lazarus dormiebat et non tanquam mortuus: sed tanquam sanus: tanquam vivus: tanquam audire paratus: de sepulchro protinus vocavit. unde sequitur: Hoc cum dixisset: voce magna clamavit: Lazare veni foras. Non dicit nomen: neque mortui cogitur exire. **CHRY.** Non autem dixit: Surge tu: sed veni foras. ut vivens loquens ei qui mortuus fuerat. Propter quod non dixit: In nomine patris mei veni foras: aut resuscita eum patre. Sed hec omnia divinitus postquam orationis forma accepit: per res auctoritate ostendit: quoniam et hoc sapientie sue est: per verba quod de condescensione: pres vero ostendere potestatem. **THE.** Alia vero salvatoris vox quod lazarus suscitavit: indicium est tube magne sonature in con resurrectione. Alius est clamavit: ut gentiliis ora refrenet fabulantium in tumultis et animas defunctorum. nam quasi foras manentem eam advocat per clamorem. Sicut autem universalis resurrectio in actu oculorum proveniet: sic et hec resurrectio singularis: et ideo sequitur: Et statim prodixit quod mortuus fuit. ligatus. manus et pedes institis. et facies illius erat ligata. Iam mancipatus effectus quod dicit: Venit hora cum audient defuncti vocem filii dei: et qui audierint vivent. **ORI.** Nam vox elata et clamor non inconuenienter dicitur excitasse illos: et sic ademptum est quod dixerat: Vado ut excitem eum. Sed et pater qui filium orantem exaudiri suscitavit lazarus: ut sic resurrectio lazari ceteris opus sit filii orantis et patris exaudientis. Sicut enim pater suscitavit mortuos et vivificavit: et filius quos vult vivificat. **CHRY.** Exiit autem ligatus ut non putaretur esse phantasma. Sed et hoc quod exibat ligatus non minus videbatur eum resuscitare. Sequitur. Dicit eis Iesus. solvite eum. Ut videlicet tagentes et rei appropinquantes videant: quia vere est ille. Sequitur: Et sinite abire: et hoc propter humilitatem. non enim ducit eum quod subtersecum ambulare ad sui demonstrationem. **ORI.** Dixerat autem supra dominus propter populum qui circumstant dixi ut credant: quia tu me misisti: nullo autem eorum credente hoc dixisset: velut aliquis hominum infelix futuro: unde adhuc remouendum subditur: Multi erant

in. qui ve. ad mariā & mar. & vide. que fecit. credi. in eum.
 Quidā aut ex ipſis abierūt ad phariſeos & dixerunt eis
 q̄ fecit ieſus. Continet qd̄ ambiguit ſermo ſcens: verum
 qui iuerūt ad phariſeos fuerunt ex illis multis qui credi
 derāt proponētes conciliari chriſto hoſtiliter ſe habētes
 ad eū. Vel alij a credentib⁹ irritare volentes inuidū pha
 riſeorū zelum in ipſū: & videtur mihi hoc magis euange
 liſtā exprimere velle. multo enim dixit q̄ p̄ hoc qd̄ vide
 runt crediderūt: veluti paucis exiſtentibus alijs de quib⁹
 ſubdit: Quidā autē tē. AV. li. lxxxiij. que. Quāq̄ autē fm̄
 euāgeliste hīſtoria reſuſcitati lazarū plena fide teneamus
 tñ in allegoria aliquid ſignificare non dubito: neq̄ cum
 res facite allegorizantur geſte rei fidē amittunt. AV. ſup
 ioan. Omnis quidē qui peccat mori: ſed de⁹ magna mi
 ſericordia aīas ſuſcitāt: ne moriantur: ſed de⁹ magna mi
 ſus ergo tres mortuos quos in corporib⁹ ſuſcitauit ali
 quid ſignificare de reſurrectionib⁹ animarū. GRE. liij.
 mora: Duellam enim in domo mulierē extra portā: in
 ſepulchro aut lazarū ſuſcitāt. Adhuc q̄ppe in domo mor
 tuus iacet qui iacet in peccato. Jā quaſi extra portā ducit
 cuius iniquitas vſq̄ ad verecundia publice perpetratio
 nis operatur. AV. Vel intrus ē mora: q̄ cogitatum ma
 lū nōdū proceſſit in factum. Si autē ipſum malū feciſti: q̄ſi
 mortuus extra portā extuliſti. GRE. Sepulture vero ag
 gere premittit: qui in perpetratioe nequitie et vſu conſue
 tudinis preſſus grauat: ſed hos plerūq̄ diuina gratia
 reſpectus ſui lumine illuſtrat. AV. lib. lxxxiij. que. Vel
 accipiam⁹ lazarum in monumento aīas terrenis peccatis
 obutā. AV. ſuper ioan. Et tñ lazarū dominus amabat.
 ſi enī peccatores nō amaret: de celo ad terras non deſce
 deret. Bene autē de illo qui peccare conſueuerat dicit: ſe
 tet. incipit enim habere peſſimā famā tanq̄ odorē deter
 rimū. AV. li. lxxxiij. que. Recte et dicit: Quadriduanus
 ē: vltimū enim elementum terra ē. ſignificat enim puteū
 terrenorum peccatorū. i. cupiditātū carnaliū. AV. ſup
 ioan. fremuit aut domin⁹: lachrymauit: voce magna cla
 mauit: q̄ difficile ſurgit quē moles conſuetudinis premit.
 Turbat ſemetipſū x̄p̄s: vt tibi ſignificet quō tu turbari de
 beas: cū tāta mole peccati grauaris & ſmeris. fides enī
 hominis ſibi diſplicitis fremere debet in accuſatione
 maloz operū: vt violētē penitentis cedat conſuetudo pec
 cātū. Qñ dicit illud feci: & peperci mihi de⁹: euāgelium
 auduit & cōiepiſi. Quid facio: Jā fremiſti chriſtus: q̄ fides
 fremiſti: in voce fremētis apparet ſpes reſurgētis. GRE.
 xxiij. mo. Dicitur aut lazarū: Veni foras: vt ab exculatio
 ne & occultatione peccati ad accuſationē ſuā ore proprio
 exire prouocet: vt qui intra conſcientiā ſuā abſconſus iacet
 per nequitia: a ſemetipſo foras exeat per confeſſionē.
 AV. lib. lxxxiij. que. q̄ aut lazar⁹ exiit de monumento:
 animā ſignificat recedēte a carnalib⁹ vitijs. q̄ vero inſtitū
 obuoluit: hoc ē q̄ etiā a carnalib⁹ recedētes & mēte ſer
 uietes legi dei: adhuc tñ in corpore conſtituti: alieni a mole
 ſtij carnis eē nō poſſum⁹. q̄ aut facies ei⁹ ſudario tecta
 erat: hoc ē q̄ in hac vita plenā cognitionē habere nō poſ
 ſumus: q̄ aut dicit: Soluite eū & ſinite abire. hoc ē q̄ poſt
 hanc vitā auferūt oīa velamina vt facie ad facie videam⁹.
 AV. ſuper ioā. Vel aliter: Qñ cōtēns mortuus tā
 tes: qñ conſiteris: pcedis. Quid eſt enim procedere niſi
 ab oculis velut exeūdo manifeſtari: ſed vt cōſitearis de
 us facit: magna voce clamādo. i. magna gratia vocando.
 Mortuus aut pcedēs adhuc ligat⁹ ē: conſtitēs adhuc reus
 vt autē ſoluerēt peccata eius miniſtris hoc dixit: Solui
 te eū & ſinite abire qd̄ ē: Que ſolueritis ſuper terrā erunt
 ſoluta & in celis. ALCV. Chriſt⁹ ergo ſuſcitāt: q̄ interi
 us per ſeipſū viuificat. Soluit diſcipuli: q̄ per miniſteri
 um ſacerdotū abſoluūtū viuificat. BED. Per eos at
 qui phariſeis annūciauerūt ſignificatur nōnulli q̄ vidētes
 bona ſuoz dei opa odijs iſequūtū & iſamare conātū.
 Collegerunt ergo pontifices & phariſei conciliū

liū & dicebant: Quid facimus? Quia hic homo
 multa ſigna facit. Si dimittimus eū ſic: oēs credēt
 in eū. Et veniēt romani & tollēt noſtrū locū & gēte
 Unus aut ex ipſis caiphas noie: cū eēt pōtifex an
 ni illius dixit eis. Vos nescitis quicq̄ nec cogita
 tis: q̄ expedīt vobis vt vnus moriatur homo pro
 populo: & nō tota gēs pereat. Hoc aut a ſemetipſo
 nō dixit: ſed cū eēt pontifex anni illius p̄phetauit:
 q̄ ieſus moriturus erat pro gente. Et non tñ pro
 gente: ſed vt filios dei qui erāt diſſiſi cōgregaret in
 vnū. Ab illo ergo die cogitauerūt vt iſterificet eū
 THEO. Decebat admirari ac extollē eū q̄ talia page
 bar miracula ipſe vero potius conſiliatur illum occidere
 vñ dicit: Collegerūt ergo ponti. & pha. conſiliū aduerſus
 ſe. & dicebāt: Quid facimus? AV. Nece tñ dicebāt: Cre
 dem⁹. p̄ enī p̄diti hoīes cogitabat quō nocerēt & pderēt
 q̄ quō ſibi cōſulerēt ne p̄rēt: & tñ timebāt & quaſi cōſule
 bāt: Dicebāt ei Quid facimus? q̄ hic hō multa ſigna facit
 CHRY. Voiez eū adhuc vocāt: q̄ tāta ſuſceperūt ei⁹
 deitatis demōſtrationē. ORI. Eſt at p̄ ea q̄ dicit ab ipſi
 conſiderare eorū inſipientia & cecitate. Inſipientia q̄ppe q̄
 teſtificabant illū & multa pegiſſe miracula: & tñ elumabāt
 ſe poſſe aduerſus eū emulari: velut nō poſſe p̄ ſe aduer
 ſus eorū emulatioeſ. Cecitāt autē hoc ipſz erat ad facientē
 enī tot miracula p̄inebat vt ſe ab eoz iſidys eximeret: nī
 ſi forte crederēt q̄ ſigna fecit & putabāt ea nō fieri diuina
 virtute. Hic quidē iſt oclib⁹ erat nō diſmittere ipm: opti
 nates ſep hoc eē impedimēto volētib⁹ credere in eū. & ro
 manis ne eis auferent terrā & gēte. vnde ſequitur: Si di
 mittimus eum ſic omnes credent in eum. & veni. roma. &
 tol. locuz noſtr⁹ & gētes. CHRY. Hoc dicētes populū
 volūt cōcutere vt p̄clitandū ex ſuſpitiōe tyrānidis. q. d.
 Si romani viderēt eū turbas ducentē. ſuſpicabant nos in
 tyrānidē velle p̄ſurgē & deſtruēt noſtrā ciuitatē. ſed fictio
 erat q̄ dicebant Quid. n. demonſtrabat tale: armigeros
 circūſerebat & equitaturas trahebat. Nōne deſerta perſe
 quebat: ſz vt nō putēt ob paſſionē ſuā hoc dicere: to
 tā ciuitatē p̄clitari dicit. AV. Vel timuerūt ne ſi oēs i
 x̄p̄z crederēt: nemo remaneret q̄ aduerſus romanos ciui
 tatē dei tēplūq̄ deſenderēt: qm̄ cōtra ipſū tēplū & cōtra ſu
 as paternas leges doctrinā x̄pi eē ſentebat. tēporalia er
 go perdere timuerūt: & vitā eternā nō cogitauerūt. nam &
 romani poſt oñi paſſionē & glorificationē tulerūt eis & lo
 cū & gentes expugnādo & traſſerēdo. ORI. Sz & fz ana
 gogē lo cū eoz qui ex circūſiōe ſūt gentes occupauerūt:
 q̄ per eorū calum ſalus gētib⁹ euenit. loco. n. gentium ro
 mani ponuntur ex regnātib⁹ q̄ regno ſubcrāt nūcupatis.
 Sens et ab eis ſublata ē: q̄ qui ſuit populus dei. factus
 ē nō populus. CHRY. Cū aut illi heſitabāt: & in ordie
 cōſiliū proponebant dicentes: quid facim⁹. vñ inuerecūde
 & cū crudelitate clamauit. vnde ſequitur: Un⁹ aut ex ipſis
 caiphas no. cū eēt pōti. anni illi⁹. AV. Mouere poteſt
 quō dicat pōtifex anni illi⁹: cū oñs cōſtituerit vnum ſum
 mū ſacerdotem: cui mortuo vnus ſuccederet. Sed intell
 gendū eſt per ambitiones & contentiones iſter iudeos po
 ſtea conſtitutū cē plures fore pontifices: q̄ per annos ſin
 gulos vicibus miniſtrarent: & forte etiam in vnū anū plu
 res admiſtrabāt qd̄ alio anno alij ſuccedebāt. ALCV.
 Nam de hoc caipha iosephus reſert q̄ p̄ccio ſibi ſacer
 dotū vñl⁹ anni redemerūt. ORI. Increpatur autem ca
 phe prauitas in hoc. quod dicitur: Pōtifex anni illi⁹: quo
 ſ. noſter ſaluator exercuit miniſteriū paſſionis: & tñ eū
 eēt pontifex anni illi⁹ dixit eis: Vos nescitis quicq̄: neq̄
 cogitatis: q̄ expe. vo. vt vnus moriat hō pro popu. & nō
 tota gens pereat. q. d. Vos ſedatis & adhuc ſegritus rem
 attenditis: ſed attendatis vñtus hominis ſalutē pro cōi re